

Bedömargruppens motiveringar

Karolinska institutet

Lärosäte Karolinska institutet	Huvudområde/examen Tema Breddad rekrytering	ID-nr A-2020-01-4883
<p>Bakgrundsbeskrivning</p> <p>Karolinska institutet är ett medicinskt universitet vars utbildningsutbud är fokuserat på medicin samt hälso- och sjukvård. 94 procent av utbildningen på grundnivå och avancerad nivå organiseras i programform och leder i huvudsak till professioner inom hälso- och sjukvården. Lärosätet har ett antal fristående kurser och ger kompletterande utbildning för utländska akademiker. Under 2020 hade lärosätet på grundnivå och avancerad nivå 6 644 helårsstudenter. Under läsåret 2019/20 var 77 procent av studenterna kvinnor, men könsfördelningen varierar mellan programmen. Under 2020 hade lärosätet 2 039 aktiva doktorander inom ämnet medicinsk vetenskap, motsvarande 1 585 heltidsekvivalenter. Under 2020 hade 592 studenter beviljats särskilda stödåtgärder i form av tillgänglighetsanpassningar.</p> <p>Enligt den statistik som UKÄ sammanställt till den tematiska utvärderingen var 74 procent av nybörjarstudenterna på lärosätet kvinnor läsåret 2017/18. Andelen kvinnliga nybörjarstudenter på lärosätet var 73–75 procent under perioden 2013/14–2017/18. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 var 70 procent från Stockholms län, följt av Uppsala län (5 procent) och Västra Götalands län (4 procent). Medianåldern för nybörjarstudenterna på lärosätet var 26 år läsåret 2018/19 och för samtliga nybörjarstudenter i Sverige var medianåldern 25 år. Andelen av nybörjarstudenterna på lärosätet som var 30 år eller äldre var 37 procent och 30 procent i landet som helhet. Vid lärosätet hade 53 procent av nybörjarstudenterna till högre utbildning utländsk bakgrund läsåret 2016/17, vilket är en ökning från 39 procent sedan läsåret 2007/08. Av nybörjarna till högre utbildning var 38 procent födda utomlands läsåret 2016/17. Av lärosätets nybörjarstudenter läsåret 2017/18 hade 42 procent högutbildade föräldrar med minst 3 års eftergymnasial utbildning, vilket är en svag minskning från 43 procent sedan läsåret 2008/09.</p>		
<p>Bedömningsområde Styrning och organisation</p> <p>1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?</p> <p>Bedömning med motivering: Lärosätet har tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering och har en målsättning men de behöver konkretisera målsättningen och ta fram mer uppföljningsbara mål.</p> <p>Lärosätet har i sin <i>Strategi 2030</i> understrukit vikten av breddad rekrytering. Rektor skriver redan i inledningen till strategin att ett utpekat område är att skapa förutsägbarhet för vad det är att vara student på lärosätet. Just förutsägbarhet är enligt bedömargruppen en viktig utgångspunkt för en breddad rekrytering, eftersom det kan underlätta för personer från studieovana hem att fatta beslut om att söka sig till vissa utbildningar.</p> <p>I handlingsplanen för breddad rekrytering och breddat deltagande 2021–2023 har lärosätet tolkat sitt uppdrag med breddad rekrytering utifrån sina specifika förutsättningar. Tolkningen omfattar samtliga diskrimineringsgrunder och social bakgrund för både studenter och doktorander. Det är enligt bedömargruppen positivt att lärosätet tar med utbildning på forskarnivå i tolkningen av högskolelagen.</p>		

Bedömargruppen menar också att lärosätet i egenskap av medicinskt universitet har specifika förutsättningar, där lärosätet även behöver analysera och ta hänsyn till regional spridning i definitionen av breddad rekrytering. Det gäller inte minst rekryteringen utanför Stockholmsregionen.

Lärosätet har ett mål med sitt arbete med breddad rekrytering. Målet handlar om att alla, oavsett bakgrund ska se studier vid lärosätet som en möjlighet. Det handlar alltså, som bedömargruppen tolkar det, om att sänka tröskeln till högskoleutbildning generellt och till lärosätets samtliga utbildningar mer specifikt. Bedömargruppen menar att lärosätet behöver konkretisera målet och ta fram mer uppföljningsbara mål för sin breddade rekrytering.

Det finns en koppling mellan arbetet med breddad rekrytering och lärosätets strategi 2030 med tillhörande verksamhetsplan och handlingsplan, och vidare till det systematiska kvalitetsarbetet. Bedömargruppen anser att kopplingen mellan det strategiska arbetet och lärosätets kvalitetssystem är positiv. Att lärosätet vill åstadkomma en tillgänglighet för alla står klart av självvärderingen och finns detaljerat beskrivet i de olika bilagorna, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Lärosätet har identifierat målgrupper för arbetet med breddad rekrytering och pekar särskilt på studenter och doktorander med funktionsvariationer samt studenter och doktorander från studieovana hem. I analysen av studentpopulationen motiverar lärosätet varför man har prioriterat dessa målgrupper. Lärosätet har problem att nå dessa målgrupper. Bedömargruppen ser det dock som bekymmersamt att lärosätet inte har med målgruppen män, trots att denna grupp är så underrepresenterad vid lärosätet.

Lärosätet har kännedom om sin studentpopulation och följer upp den. Men efterlyser själv i sin självvärdering en mer systematisk kartläggning och uppföljning av populationen, vilket bedömargruppen vill uppmuntra.

Rekommendationer

- Lärosätet bör konkretisera sina mål med breddad rekrytering.
- Lärosätet bör prioritera den ojämna könsfördelningen på högskolan och inom de olika programmen samt överväga att även lyfta in männen bland de prioriterade grupperna.
- Lärosätet kan göra ytterligare insatser för att bredda rekryteringen utanför Stockholmsregionen.

Bedömningsområde Styrning och organisation

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

Bedömning med motivering: Lärosätet har skapat ramar och förutsättningar för arbetet men dessa är något otydliga vid institutionerna.

Lärosätets målsättningar med arbetet beslutas centralt och styrs av rektor. Prorektor har det operativa ansvaret för lika villkor där breddad rekrytering ingår. Det finns under fakultetsnämnden en kommitté för utbildning på grundnivå och avancerad nivå – en för forskarnivå och en för forskning. Tre vicerektorer leder varsin kommitté och ansvarar för lika villkor inom respektive ansvarsområde. Lärosätet har integrerat arbetet med breddad rekrytering i det ordinarie styrsystemet. I underlagen framgår inte hur styrningen mellan den centrala organisationen och de olika programmen ser ut. Eftersom utmaningarna med breddad rekrytering skiljer sig mellan olika program, bör lärosätet förtydliga den relationen.

Datum
2022-02-22Reg.nr
411-00545-19

Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning för arbetet med breddad rekrytering, men den kan förtydligas vid institutionerna. Bedömggruppen anser att det är positivt att utbildning på forskarnivå finns med i arbetet med breddad rekrytering och att institutionerna har ansvaret för att bredda rekryteringen till den nivån, men den ansatsen bör också samordnas mellan institutionerna. Bedömggruppen delar lärosätets analys av utmaningarna med att bredda rekryteringen till forskarutbildningen och att det därför kan vara viktigt med utbildningsinsatser för att utöka kompetensen vid institutionerna.

Lärosätet tillämpar alternativt urval för läkarprogrammet och tandläkarprogrammet genom prov och intervjuer. Av självvärderingen framgår att metoden inte har lett till att rekryteringen har breddats, utan det är snarare redan representerade grupper som har fått ytterligare en väg in. Bedömggruppen välkomnar en översyn över detta arbete och uppmanar lärosätet att rikta det mot de prioriterade målgrupperna.

Rekommendationer

- Lärosätet bör skapa en tydligare organisation av ansvaret för breddad rekrytering till utbildningsprogrammen och skapa bättre samordning mellan centrala och lokala initiativ.
- Lärosätet kan göra en översyn över arbetet med alternativa urval och risken för att detta ytterligare förstärker problem med breddad rekrytering.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Bedömning med motivering: Lärosätet genomför aktiviteter för att bredda rekryteringen och delger tre exempel, varav två är riktade mot breddad rekrytering. Det tredje exemplet handlar om breddat deltagande, speciellt riktat mot studenter med funktionsvariation.

Aktivitetserna som riktas mot breddad rekrytering är enligt självvärderingen bland annat breda ansatser som riktar sig mot tidigare åldrar, som i samarbetet med stiftelsen *Berättarministeriet*. Samarbetet handlar om att öka intresset för akademiska studier (specifikt naturvetenskap och forskning) hos barn i åldern 10–11 år i socialt utsatta områden. Bedömggruppen ser positivt på sådana initiativ, även om de av naturliga skäl är svåra att utvärdera. Lärosätet genomför också en sommarforskarsskola för gymnasieelever vid naturvetenskapliga program. Den satsningen handlar nog snarare om att stimulera begåvade studenter än att bredda rekryteringen med tanke på att satsningen också har antagningsprov, menar bedömggruppen. Bedömggruppen skulle gärna se fler initiativ som är riktade mot tidigare åldrar, till exempel för att stimulera pojkar att välja vårdyrken.

En annan satsning handlar om lärosätets initiativ med studentambassadörer, som på ett tillgängligt och inkluderande sätt ska informera om sina studier och sitt studentliv. Det handlar om att nå nya grupper via olika mötesplatser och medier. Bedömggruppen ser positivt på satsningen som säkert kan hjälpa osäkra sökande att ta klivet mot högre studier. Lärosätet borde dock enligt bedömggruppen även rikta sina insatser utanför Mälardalen och ha en tydligare riktning mot de identifierade målgrupperna för breddad rekrytering, som lärosätet själv skriver.

Lärosätets aktiviteter bidrar delvis till lärosätets mål för arbetet med breddad rekrytering. Det är exempelvis oklart vilka målgrupper studentambassadörerna ska nå. Lärosätets aktiviteter för breddad

Datum
2022-02-22Reg.nr
411-00545-19

rekrytering är bara delvis riktade mot utpekade målgrupper. Funktionsvarierade grupper är prioriterade, men det är ingen aktivitet i självvärderingen som försöker rikta rekryteringen mot den målgruppen, utan detta är snarare ett exempel på breddat deltagande. Berättarministeriet är ett skolprogram riktat mot barn i socioekonomiskt utsatta områden och vänder sig direkt mot en prioriterad målgrupp. Lärosätet skriver själv i självvärderingen att det saknas kunskap och kompetens om vikten av breddad rekrytering.

Rekommendationer

- Lärosätet bör rikta insatser mot sina prioriterade målgrupper. Exempelvis saknas insatser för att bredda rekryteringen av studenter med funktionsnedsättningar.
- Lärosätet bör rikta insatser för att motverka könsbundna studieval, gärna riktat mot tidigare åldrar.
- Lärosätet kan initiera ett internt arbete för att öka kompetensen och medvetenheten om vikten av breddad rekrytering bland personalen, särskilt personal som är inblandad i rekryteringsinsatser.

Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat**4. Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?**

Bedömning med motivering: Uppföljning av lärosätets arbete med breddad rekrytering är en del av kvalitetssystemet men det fungerar otillfredsställande.

Lärosätets arbete med breddad rekrytering följs enligt lärosätet upp genom kvalitetssystemet. Men det framgår samtidigt att breddad rekrytering inte ingår i kommittérapporterna som är centrala dokument för uppföljningen av de tre kommittéernas arbete till fakultetsnämnden. Därmed brister en central del av uppföljningen av ansvaret för lika villkor. Lärosätet medger i självvärderingen att uppföljningsarbetet brister, men ansatsen att följa upp arbetet integrerat med kvalitetssystemet är enligt bedömaregruppen vällovt. Det skulle också ligga närmare lärosätets egna strategiska planer att göra så.

Erfarenheter och lärdomar från uppföljningarna av arbetet med breddad rekrytering tas inte till vara i dagsläget, men lärosätet ska undersöka hur Ladoks statistikverktyg Bak- och framgrund kan användas systematiskt. Bedömaregruppen delar lärosätets analys och kritik. Bak- och framgrund har stora möjligheter att stötta lärosätet med statistik som kan användas för det systematiska uppföljningsarbetet.

Rekommendationer

- Lärosätet bör integrera breddad rekrytering i kvalitetsuppföljningen (kommittérapporterna) och följa upp sina prioriterade målgrupper.
- Lärosätet kan arbeta systematiskt med statistik ur Bak- och framgrund i sitt uppföljningsarbete kopplat till målen med breddad rekrytering.